

มรรค ๔

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ถาม-ตอบ ปัญหาธรรม วันที่ ๘ เมษายน ๒๕๕๕

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

ข้อ ๘๔๑. ข้อ ๘๔๒. ข้อ ๘๔๓. ข้อ ๘๔๔. ข้อ ๘๔๕. นี่ยกเว้นหมดเลย

ข้อ ๘๔๖. เขาเขียนมาแล้วไม่กล้าให้อ่าน เขาเลยเขียนมายกเลิก เขากลัวกระเทือนกันไปหมดไง

ข้อ ๘๔๖. ข้อ ๘๔๗. ข้อ ๘๔๘. ข้อ ๘๔๙. ยกเลิก

ถาม : ข้อ ๘๕๐. เรื่อง “ธรรมะมีขั้นตอน”

การที่เราภาวนาไปมันไม่ได้เป็นขั้นเป็นตอนใช่ไหมพระเจ้าคะ? ไม่ใช่ภาวนาแล้วเป็นโสดาบัน แล้วเป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี พอมีธรรมะมาสะกิดต่อมเรา เราก็สามารถบรรลุธรรมได้โดยไม่ต้องเป็นขั้นตอน เหมือนที่ท่านพระอาจารย์ว่า “ธรรมะไม่มีสูตรตายตัว”

เช่นในสมัยพุทธกาลที่พระพุทธเจ้าแสดงธรรม มีบุคคลจำนวนมากที่บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ได้เลย โดยที่ไม่ได้เรียงลำดับเป็นขั้นๆ โยมกิดถูกไหมพระเจ้าคะ?

ตอบ : ผิด ผิดล้านเปอร์เซ็นต์ ผิดทั้งหมด ผิดเพราะมันเข้าไปเป็นเหยื่อ เหยื่อกับสังคมที่เป็นในปัจจุบันนี้เขาคิดกันอย่างนี้ ถึงได้เป็นเหยื่อหมดไง

ฉะนั้น เริ่มต้นนะ อ่านซ้ำ

ถาม : การที่เราภาวนาไปมันไม่ได้เป็นขั้น เป็นตอนใช่ไหมพระเจ้าคะ? ไม่ใช่ภาวนาแล้วเป็นโสดาบัน แล้วเป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามี พอมีธรรมะมาสะกิดต่อมเรา เราก็

สามารถบรรลุธรรมได้โดยไม่ต้องเป็นขั้นเป็นตอน เหมือนที่ท่านพระอาจารย์ว่า
“ธรรมะไม่มีสูตรตายตัว”

ตอบ : คำว่าเหมือนที่ท่านอาจารย์ว่า เห็นไหม เวลาพูดอะไรก็ๆ กวๆ แล้วก็บอก
เหมือนที่อาจารย์ว่า ถ้าเราบอกว่า “เออ” ก็แสดงว่าเรายอมรับไอ้ที่ว่าสะกิดต่อมแล้วเป็น
พระอรหันต์เลยสิ ไม่ใช่ ไม่ใช่ เวลาพูดนี้พูดธรรมะเหมือนกัน แต่มันไม่เกี่ยวกันเลย มัน
ไม่เกี่ยวกันตรงที่ว่า

“อย่างที่ท่านอาจารย์ว่าธรรมะไม่มีสูตรตายตัว”

เราพูดเน้นตรงนี้ประจำว่ามันไม่มีสูตรตายตัว ไม่มีสูตรตายตัว ไม่มีสูตรตายตัว
เพราะว่ามันเป็นปัจเจก ตั้ง มันเป็นจิตนิสัย มันเป็นกิเลสหายาบ กิเลสละเอียดของแต่ละ
บุคคลมันไม่เหมือนกัน ถ้าธรรมะเป็นสูตรตายตัว เห็นไหม ที่ว่ารู้ตัวทั่วพร้อม แล้ว
ปัญญาเดินหมดเป็นมรรค ผล ไม่มีทาง ไม่มีทาง คิดแบบนี้คิดแบบวิทยาศาสตร์
วิทยาศาสตร์มันเป็นกรอบ กิเลสมันเป็นเหมือนสิ่งที่มีชีวิต มันพลิกแพลง มันหลบไป นี่
ทุกคนตั้งกตึกา ทุกคนอยากเป็นคนดี ทุกคนก็ตั้งกตึกาเลย่ว่าเราจะเป็นมหาเศรษฐีโลก
แล้วทำประสบความสำเร็จไหมล่ะ?

มันไม่มี สูตรตายตัวไม่มี แต่สูตรตายตัวไม่มี ก็ไม่ใช่ว่าเวลาสะกิดต่อมแล้วเป็น
พระอรหันต์เลยมันก็ไม่ใช่ ไม่ใช่หรอก ถ้าสะกิดต่อมเป็นพระอรหันต์เลยนะ นี่ไงฟอง
สบู่เวลามันแตกขึ้นมา นี้อวกาศ อวกาศมันก็เป็นพระอรหันต์หมดแหละ เพราะมันเป็น
ของมันอยู่แล้วไง เพราะไม่ต้องทำอะไร สะกิดต่อมมันเป็นเอง โห เวลาอุณภูมิ เวลา
ความร้อน ดูเฮอริเคนสิเพราะอะไรล่ะ? เวลาองศาเดียวมันเกิดที่หนึ่ง ๔๐-๕๐ ลูก นี่ไง
สะกิดต่อม สะกิดต่อมมันก็กวาดไปทั้งรัฐเลยใช่ไหม? สะกิดต่อม ไม่มีทาง เป็นไปไม่ได้
หรอก

ฉะนั้น จะมาอ้างว่าเหมือนที่เราพูดไม่ได้ เหมือนที่เราพูดเราจะลบล้าง ลบล้างไอ้
ธรรมะจัดตั้ง ไอ้ธรรมะที่เป็นรูปแบบ ไอ้ที่บอกว่าทำให้เหมือนอย่างนี้แล้วได้เป็นขั้น
เป็นตอน ไม่ใช่ ไม่มีทาง มันเป็นปัจเจก ตั้ง มันจะเป็นของมัน มันจะเป็นความสมดุลของ
มัน มัชฌิมาปฏิปทา เวลามรรคมันรวมตัว แล้วมันสมุจเฉทปหานเป็นโสดาบัน เป็น
สกิทาคามี เป็นอนาคามี เป็นขั้นเป็นตอนของมัน ถ้าเป็นขั้นเป็นตอนของมัน โยมนี้มิ

สติปัญญา โยมสำนึกตัวได้ว่าโยมเป็นใคร? ถ้าโยมยังไม่รู้จักตัวเองว่าโยมชื่ออะไร? โยมบ้านอยู่ไหน? โยมมีสติปัญญาพอไหม?

คนเรานะ พุดถึงโดยสามัญสำนึก เรายังมีสามัญสำนึกเลยว่าเรามีสติ มีปัญญา เรามีสติสัมปชัญญะที่ทํานิติกรรมได้ ถ้าไม่มีสติสัมปชัญญะทํานิติกรรมไม่ได้นะ คนขาดสติ เขาทํานิติกรรมถือเป็นโมฆะ แล้วเวลาเอ็งปฏิบัติขึ้นมา ตัวเองยังไม่รู้จัก แล้วเอ็งเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามีโดยที่สะกิดต่อมแล้วเอ็งเป็นเองเลยนี่เป็นไปได้อย่างไร?

แม้แต่ทํานิติกรรมเขายังต้องมีสติสัมปชัญญะพร้อม แล้วเอ็งจะเป็นโสดาบัน เป็นสกิทาคามี เป็นอนาคามีโดยสะกิดต่อมให้มันเป็น เอ็งว่าเป็นไปได้จริงหรือ? แต่ในโลกเขาเชื่อกันอย่างนี้ เชื่อกันอย่างนี้เพราะหลักลอย มันหลักลอยนะ ที่เขาหลอกลวงกัน เขาหลอกลวงกันด้วยความรู้สึกละอย่างนี้ นี่ให้มันจินตนาการไป พอจินตนาการไป ทุกคนจินตนาการไปแล้วมันไม่มีขอบเขตใช่ไหม? แล้วเขาบอกว่านี่ใช่ พอนี้ใช่ป๊อ ไอ้คนที่บอกว่าใช่เอื่อนะ

“ใช่หรือ? หนูไม่รู้อะไรเลยนี่ใช่หรือ?”

“ใช่สิ เพราะเอ็งไม่มีเจตนาอันนั้นแหละใช่เลย”

นี่ทํานิติกรรมได้ไหม? อย่างนี้ขึ้นศาลได้ไหม? ศาลรับฟังไหม? ศาลเขายังไม่รับฟังเลย ศาลเขาจะรับฟังใคร เขาต้องรับฟังคนที่มีสติสัมปชัญญะ แล้วต้องบรรลุนิติภาวะด้วย แล้วถ้าเอ็งไม่บรรลุนิติภาวะ เอ็งขึ้นศาล ศาลจะรับฟังเอ็งไหม? แล้วพอบอกเอ็งว่างไปหมดเลย เอ็งจินตนาการไปหมดเลย

“แล้วหนูไม่รู้อะไรเลยนะ”

“นั่นแหละโสดาบัน”

“ทำไมถึงเป็นโสดาบันล่ะ?”

“เพราะไม่มีเจตนาไง เพราะเอ็งไม่มีกิเลสไง”

ไอ้อโฮ อย่างนี้อากาสมันก็เป็นพระโศดาบันหมด ไม่มีทาง มันเป็นไปได้หรือ
เห็นไหม นี่มันเพราะอะไร? เพราะว่าเวลาเราไม่เชื่อ เราไม่เชื่อว่ามรรค ผล นิพพานมี
เราก็ไม่เชื่อ พอเราเชื่อว่ามรรค ผล นิพพานมีเราอยากได้มรรค ผล นิพพาน เราก็บอกว่า
ปฏิบัติไป ไอ้อันนี้มันเน้นตรงที่ว่า “เหมือนที่อาจารย์บอกว่าธรรมะไม่มีสูตรตายตัว”

คือว่าอะไรก็แล้วแต่ที่ไปเสริมความเห็นผิดของเขาเขาจะอ้างไป ที่เราพูดนี้เรา
โต้แย้งต่างหาก เราโต้แย้งไอ้พวกสูตรสำเร็จ ไอ้พวกที่ว่าใช้ปัญญาสูตรสำเร็จที่ว่าเป็น
ขั้นตอน ถ้าสูตรสำเร็จนั้นเป็นวิทยาศาสตร์ เป็นสูตร เป็นทฤษฎี เราจะจับผู้ร้าย ผู้ร้ายจะ
เดินเข้ามามอบตัวไหม? ไม่มีหรือ ผู้ร้ายมีแต่หลบซ่อน มีแต่หนี

กิเลสนะ อวิชชามันอยู่ในหัวใจของเรา ไม่มีใครเคยเห็นมันหรือ ไม่มีใครเคยรู้
แล้วเวลาเราพูดไปนะ พอไม่มีใครรู้ปั๊บ นี่เวลาหลวงตาท่านมาที่วัดนรนาถฯ สมเด็จพระ
เขียนปัจฉยาการ บอกอวิชา ปัจฉยา สังขารอยู่ที่นี่ แล้วก็บอกว่า “มหา มหาคุณี่น้อย”

ท่านบอก “ไม่ดู ไม่ดู”

“ทำไมถึงไม่ดูล่ะ?”

“เพราะความเป็นจริงกับทฤษฎีมันไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนหรือ”

ไอ้ที่ว่าอวิชา ปัจฉยา สังขาร สังขาร ปัจฉยา วิญญาณ นี่เป็นทฤษฎีเขียนไว้
เป็นทฤษฎีเพราะอะไร? เป็นทฤษฎีเพราะเป็นพุทธวิสัย เพราะพุทธวิสัย นี่ปัญญาขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ากว้างขวางมาก ความละเอียดลึกซึ้งของปัจฉยาการ องค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเอามาสั่งสอนเราเป็นทฤษฎีได้ แต่คนที่เข้าไปรู้ความเป็น
จริง เข้าไปรู้ความเป็นจริง ข้อเท็จจริงมันไม่เป็นอย่างนี้หรือ ไม่เป็นอย่างนี้หรือ

เพราะกรณีนี้กรณีสมเด็จพระวัดนรนาถฯ ท่านเป็นสมเด็จพระด้วย แล้วท่านศึกษาทาง
ปริยัติมาสูงด้วย แล้วท่านก็ปฏิบัติด้วย แต่ท่านปฏิบัติท่านยังมีความไม่เข้าใจตรงนี้ ฉะนั้น
ท่านถึงเขียนเป็นทฤษฎี เป็นปัจฉยาการของท่านไว้ แล้วเวลาหลวงตาท่านไปเยี่ยม เห็น
ไหม นี่มหาคุณี่น้อย มหาคุณี่น้อย ไม่ดู ไม่ดู ไม่ดูเพราะอะไร? ไม่ดูเพราะว่าถ้าดูไป
แล้วนะ คนเรามันยังตั้งประเด็นอย่างนี้ปั๊บ จะต้องการให้อธิบายเรื่องนี้

ถ้าอธิบายเรื่องนี้ไป แล้วคนปฏิบัติอยู่ เพราะมันมีความสงสัยอยู่ มันต้องรู้จริงด้วย ตัวมันเอง เพราะว่าคนกำลังค้นคว้ากันอยู่ คูณคนกำลังทำงานกันอยู่ คนทำงานอยู่ เรา กำลังดูคนทำงานอยู่ แล้วเราจะเข้าไปบอกอย่างนี้ๆ คนทำงานนั้นทำงานเป็นไหม? คนทำงานอยู่เราก็ต้อง อืม เราก็เห็นว่าคนทำงานอยู่ ผิด-ถูกเรารู้หมด แต่ถ้ามันทำงานถูกนะมันจะเป็นประสบการณ์ของมัน แล้วมันจะฝังใจของมันไปเลย แต่ถ้ามันผิดนะ ผิดงานนั้นก็ไม่ใช่งาน นี่คนจะรู้

ฉะนั้น ถ้าเราเข้าไปสวด ถ้าเราเข้าไปสวดบิณฑบาตนั้นมันจะมีปัญหาขึ้น นี่การปฏิบัตินะ จิต จิตถ้ามันหมุนของมันอยู่ จิตถ้ามันเป็นของมันอยู่ คนภาวนาเป็นรู้ ถ้าคนภาวนาเป็นทำไมเขาต้องสงบสติ เขาต้องหลักเร้นของเขา เขาต้องใช้จิตของเขาให้มันเป็นความจริงของเขา แล้วมันเป็นความจริงของเขามันก็เป็นความสมดุล มัชฌิมาปฏิบัติของจิตแต่ละดวงมันไม่เหมือนกัน ไม่เหมือนกัน ปัญญาวิมุตติ เจโตวิมุตติ จิปปาภิญญา เวไนยสัตว์ บัว ๔ เหล่า

นี่ที่เราพูด เราพูดที่ว่าสูตรไม่ตายตัวตรงนี้ไง ที่เราพูดว่าสูตรไม่ตายตัว เราไม่ต้องการให้อัศจรรย์สูตรสำเร็จเที่ยวหาเหยื่อ แล้วไอ้พวกเหยื่อมันก็ชอบอย่างนั้น ชอบที่เขามารองรับอารมณ์ของตัวเท่านั้น มันเป็นอารมณ์ มันเป็นสัญญาอารมณ์ อารมณ์ความรู้สึกเราเข้าไปสัมผัส แล้วเราตอบอารมณ์เราไม่ได้ แล้วมีใครเขามากรันตีอารมณ์เราหน่อยเดียว นี่โศดาบัน เออ ไซ้ ไซ้ด้วยอะไร? ไซ้ด้วยเหตุผลอะไร? มันมีเหตุผลอะไรรองรับความเป็นไซ้อันนั้น ไม่มี

แต่ถ้าคนที่ประพฤติดุปฏิบัติ คนที่ปฏิบัติของผู้นั้นขึ้นมาเอง จิตสงบก็รู้ว่าจิตสงบ จิตไม่สงบก็รู้ว่าจิตไม่สงบ จิตสงบแล้วมันทรงตัวอย่างไร? ถ้ามันทรงตัวอย่างไร? มันออกทำงานอย่างไร? มันออกพิจารณาของมันอย่างไร? จิตนี้มันออกพิจารณา ออกไปพิจารณากาย เวทนา จิต ธรรมของมันด้วยวิธีการใด? พิจารณาเสร็จแล้วจบหรือไม่จบ? ได้หรือไม่ได้? นี่มันจะรู้ มันจะเห็นของมันขึ้นมาเป็นขั้นเป็นตอนขึ้นมา

ฉะนั้น บอกว่าสิ่งที่ว่าปฏิบัติขึ้นมา มันไม่เป็นขั้นเป็นตอนมันเป็นไปไม่ได้ มันเป็นไปไม่ได้หรอก นี่เราจะบอกว่าถ้าคนไม่เป็นถามนะ ถ้ามืดมืดหมดเลย ถ้ามืดมืดหมดแล้วเหตุผลก็ไม่ใช่ทั้งหมดเลย แล้วถ้าความจริงล่ะ? ความจริงมันตรงข้ามหมดเลย

เพราะว่าสิ่งที่เราพูดเอง เราพูดเพราะ สิ่งที่เราพูดนั้นะมันก็เหมือนกับประเด็น มันมีประเด็นเราก็พูดตามประเด็นนั้น

ฉะนั้น มุมมองใจ เวลาเรามองคน มุมมองมันมีมากมายนัก ฉะนั้น สิ่งที่ว่าประเด็นนี้สังคมกำลังสนใจประเด็นนี้ เราก็พูดถึงมุมมองนี้ แต่มุมมองอื่นมันอีกเยอะมหาศาลเลย ที่นี้เขาก็จะดึงอันนี้เข้าไปเพื่อประโยชน์กับเขา เพื่อประโยชน์กับเขาใจเพราะอ้างว่า

“เหมือนที่พระอาจารย์พูดว่าไม่มีสูตรตายตัว”

การปฏิบัติมันต้องเป็นปัจเจกต่าง มันต้องเป็นความจริงขึ้นมา ฉะนั้น ครูบาอาจารย์ที่ท่านกำลังถ่อมพวกเรานะ ครูบาอาจารย์ที่ท่านจะให้การปฏิบัติที่ท่านพยายามส่งเสริมการส่งเสริมนะ ส่งเสริมให้สัปปายะ ให้สถานที่เรา ให้ความสงบสงัดกับเรา ให้เราทำให้เต็มที่ แล้วเราทำสิ่งใดไปมันมีความวิตกกังวล มันมีความขัดข้องสิ่งใดเราถามได้

ตอนถามได้ ถามได้นี้ประโยชน์มาก ประโยชน์ตรงไหน? ประโยชน์ตรงทำให้เวลาสั้นเข้า ไม่ต้องไปย่ำคิดย่ำทำ ไม่ต้องไปวิตกกังวลในใจอยู่นั้นแหละตลอดไป นี่เรามีความสงสัยถามเลย พอถามเลย แล้วมันเป็นการป้องกัน ๒-๓ ประเด็น ประเด็นหนึ่งไม่ให้เราหลงผิด ถ้ามันบอก อู้ฮู เราเคยทุกข์ยากมา พอปฏิบัติไปจิตมันโล่ง มันว่าง โอ้โฮ นี่ใช่ เห็นไหม นี่มันจะเสียเวลา

นี่คำว่าประเด็น ประเด็นคือ

๑. ถ้าเราไปเกาะสิ่งนั้นอยู่มันจะเสียเวลา แล้วถ้าเกาะสิ่งใดอยู่ สิ่งที่เราเกาะไว้เป็นนามธรรม อยู่ไม่ได้ มันเป็นอนิจจัง มันต้องเสื่อมหมด ถ้าเราเกาะอยู่เราเสียเวลา เสียเวลาในสิ่งที่ไม่มีความเสียเวลาสิ่งที่ยั่งยืนจะแปรสภาพไป นี่คำว่าเสียเวลานะ

๒. ถ้าจิตเราพอเราภาวนาไป มันไปเจออารมณ์ที่เราไม่เคยเห็น เราไม่เคยรับรู้มันมันละเอียดเข้าไป เราเข้าใจมัน พอเข้าใจมันเกิดนิมิต เกิดความเห็น ความเห็นนี้มันจะชักลากเราไปแล้ว มันจะชักลากเราไปเลยนะ ธรรมะจะเป็นสุขาวดี มันจะยิ่งกว่านิพพาน นิพพานมันเป็นนิพพานพื้นที่ สุขาวดีนี้สูงกว่านิพพาน นี่มันจะผิดพลาดใจ

นี่ถ้ามีครูบาอาจารย์มันจะป้องกัน ๒ อย่าง อย่างหนึ่งทำให้เราเสียเวลาเปล่า อีกอย่างหนึ่งมันจะชักนำให้เราผิดพลาดไปเลย การปฏิบัตินี้ละ ถ้าจิตของเราเข้าไปถึงสัมมาสมาธิ ถึงสิ่งใดอยู่ ถ้าเรารักษาไม่เป็นมันจะเสื่อมเป็นธรรมดา ถ้ามันเสื่อมเป็นธรรมดา แต่ถ้ามันมีทิวามันะ มันจะบอกว่าอาการอย่างนี้เป็นมรรค เป็นผล ถ้าอาการที่เป็นมรรค เป็นผล ถ้าเราอยากจะได้มรรคผลที่ดีขึ้นกว่านี้ เราจะต้องเดินไปทางนี้ มันจะชักนำให้จิตนี้เสียไปเลย

นี่ครูบาอาจารย์มีประโยชน์ตรงนี้ แต่ถ้าคนไม่รู้จักครูบาอาจารย์ แล้วไม่เคยใช้ประโยชน์ตรงนี้เราก็จะย่ำคิดย่ำทำ แล้วก็จะถลำอยู่กับความรู้สึกนึกคิดอยู่อย่างนี้ ปฏิบัติมา ๒๐ ปี ๓๐ ปีก็จะย่ำคิดย่ำทำอยู่ที่เดิม แล้วพอเข้ามาถึงมันถึงได้แค่นี้ เวลามันเสื่อมมันก็เสื่อมไปหมดเลย แล้วก็ทำอยู่แค่นี้ แล้วครูบาอาจารย์ ครูบาอาจารย์ก็ไ้บนหนึ่งใจ เราเคารพมากเอาไ้บนหนึ่ง ไม่กล้าถาม เดียวท่านจะสะเทือน เอาไ้บนหนึ่ง แล้วตัวเองก็ย่ำอยู่กับจี้นี้ไ้

นี่ไ้ถ้าเรามีครูบาอาจารย์นะ ครูบาอาจารย์จะคอยบอก คอยชี้ ฉะนั้น พวกเราไม่กล้า ไม่กล้าเปิดเผยความจริงใจ ไม่กล้าเปิดเผยความจริงว่าปฏิบัติแล้วเป็นอย่างนี้ๆ นี่ถ้าบอกปฏิบัติเป็นอย่างนี้ไ้มันจะต้อยอดอย่างไร? ครูบาอาจารย์จะให้ต้อยอดอย่างไร? ทุกคนนะ เวลามหาเราบอกว่าปฏิบัติแล้วไม่ได้ผลๆ เราบอกว่าเวลาพวกเ็งปฏิบัติเ็งก็จะเอาผลๆกัน เ็งคิดว่าผลมันมาจากไหนล่ะ?

“ธรรมทั้งหลายมาแต่เหตุ”

เ็งได้ดูเหตุที่เ็งทำกันหรือเปล่า? บางคนนั่งหลับๆ บอกว่าเวลาศีล ๘ เ็งยังไม่ฉันข้าวเย็นกันเลย ไม่กินข้าวเย็นกันเลย ไ้ไ้มันกินเต็มท้องเลย แล้วมีงพุทโธ พุทโธให้มันสงบ นี่กระเพาะมันก็บคอยู่นั่นแหละ ไ้ไ้ก็พุทโธ พุทโธ ไ้ไ้หัวก็ทิ่มลงหมอน แล้วว่าไม่ได้เรื่องสักที ไม่ได้เรื่องสักที ก็ไ้ไ้แล้วข้าวเย็นเ็งยังอดไม่ได้กันเลยหรือ? ไ้ไ้แค่เ็งจะผ่อนอาหารให้ร่างกายมันเบาทำไมเ็งทำไม่ได้ ถ้าเ็งทำเหตุอย่างนี้ไม่ได้ เ็งจะเอาผลที่มันละเอียดลึกซึ้งเ็งมาจากไหน? เหตุพื้นฐานเ็งก็ปล่อยวางอะไรกันไม่ได้ เ็งจะยึดไว้หมดเลยกลัวลำบาก แล้วก็พอปฏิบัติก็จะมาเอามรรค เอาผล จะปีนก้อนเมฆ จะขึ้นไปดวงจันทร์ มันก็ตกมากลางอากาศหมดแหละ

นี่เวลาปฏิบัติครูบาอาจารย์ท่านมี ทีนี้เราไม่กล้าพูดไง เราไม่กล้าพูด เราไม่กล้าบอก เราก็ไม่ได้อะไรเลย ถ้าไม่ได้อะไรเลย ฉะนั้น เวลาสังคมเขามีปัญหากัน ฉะนั้น สิ่งที่ว่านี่มันเป็นไปได้หรือไม่ได้หรอก เพราะเราจะบอกว่า ไอ้อย่างที่ว่าเหมือนสมัยพุทธกาล เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแสดงธรรม มีบุคคลจำนวนมากที่บรรลุธรรมเป็นพระอรหันต์ได้เลย โดยที่ไม่ได้ลำดับขั้น นี่ไอ้ตรงนี้นี่มันเป็นข้ออ้าง สิ่งที่ยึด เวลาเป็นเหยื่อของเขา เขาจะอ้างตรงนี้ อ้างว่าพาหิยะ อ้างว่าพระในสมัยพุทธกาลพึงเทศน์ทีเดียวเป็นพระอรหันต์ เขาอ้างตรงนี้

พออ้างตรงนี้ขึ้นมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคืนวันวิสาขบูชา นี่ไปทรมานตนนะ ไปฝึกมา ๖ ปี ฝึกทุกอย่างมา ๖ ปีแล้ว เอ๊ะ สู้ตายแล้ว เพราะความเข้าใจ ไข้ไหม? กิเลสอยู่ที่เรา ทุกอย่างอยู่ที่เรา เราคือตัวเรา อดอาหาร อดนอน ทรมาน ทำทุกกริยาทั้งหมดเลย ไปไม่รอด ทดสอบหมดแล้ววาง กลับมาเลยกลับมาฉันอาหารของนางสุชาดา ทำจิตใจให้มันคง พอจิตใจมันคง เห็นไหม นี่ย้อนกลับมา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่า

“คืนนี้ถ้าเรานั่งคืนนี้ ถ้าไม่สำเร็จเราจะยอมตายคืนนี้เลย”

พอยอมตายคืนนี้แล้วนะ คืนนี้นั่งเลย เพราะได้ทดลองถูกลูกมาพอแรงแล้ว พอ นั่งคืนนี้นั้นนะ ปฐมยาม เห็นไหม บุพเพนิวาสานุสติญาณ เวลามัชฌิมายาม จตุปปาตญาณ นี่อันนี้มันยังเป็นอดีต อนาคตอยู่ มันยังไม่เข้าสู่ใจ ยังไม่เข้าสู่ใจ ทีนี้พอปัจฉิมยาม กำหนดคนะกำหนด เพราะอรุณจะขึ้นแล้ว นี่กำหนดดังกลับมาเป็นปัจจุบันหมด ดึงกลับมาหมด อาสวัคชญาณเข้ามา มรรคสามัคคี อริยสัจมันเข้ามา เข้ามารวมตัวแล้ว ทำลาย อาสวัคชญาณทำลายอวิชชาหมด

“นี่เราเป็นไข่ฟองแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา”

อันนี้เป็นขีปนาวุธปาฏิหาริย์ไหม? อันนี้นั่งคนเดียวเป็นพระอรหันต์เลย ไม่มี ๑ ๒ ๓ ๔ นี่เป็นอย่างนี้ ถ้าไม่มี ๑ ๒ ๓ ๔ แต่ทำไมองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าว่างมรรค ๔ ผล ๔ ละ? ไม่มีอย่างนี้ ไม่มี มันเป็นไปได้หรือไม่ได้หรอก ที่มะม่วงออกมาเป็นมะม่วงแก่มีไหม? มะม่วงไม่ต้องเป็นดอกมะม่วงก่อน มะม่วงไม่ต้องเป็นดอกก่อน ไม่ต้องเป็นผล

อ่อน แล้วโตขึ้นมา มะม่วงโตจากต้นก็แก่เลยมีไหม? ในโลกนี้มะม่วงพอออกมาก็แก่ หลุดจากขั้ว กินได้พอดี พอดีทุกใบมีไหม?

นี่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มะม่วงมันต้องมาจากดอกเกสร แล้วมันเป็น ผลนะ ผลแล้วเราดูแลรักษามันก็เจริญ จากผลอ่อนมันจะแก่สุกของมัน นี่มะม่วง เวลา องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้านั่งกินเดียว อย่างนี้ แล้วเวลาไปเทศน์พาหิยะ พาหิยะฟัง เทศน์พระพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์ คำว่าพระอรหันต์ นี่มันมีของมัน แต่ขนาด พระอรหันต์นะ หลวงตาท่านไปพูดกับหลวงปู่แหวน ท่านบอกว่า “ไม่รู้พูดไม่ได้” เห็น หลวงปู่แหวน “เรารู้ๆ” เหตุไปเพราะเรารู้ๆ

นี่หลวงปู่แหวน เรารู้ๆ หลวงปู่มันก็สอนไว้อย่างนี้ ทำไมหลวงปู่แหวนก็อยู่กับ หลวงปู่มันมา ทำไมเรารู้ๆ อยู่ ท่านก็สงสัย ท่านก็ไปนะ พอลามนะ ถามปัญหาแรกตรงนี้ ปัญหาแรกเอาก่อนเลยปากทางเข้าถูกไหม? ปากทางนี้เข้าถูกไหม? พอปากทางเข้ามา ๑๐ กว่านาที่ พอ ๑๐ นาที่ อ้าว พอหลวงตาบอกถ้าเข้าปากทางถูกมันจบไหม? พอจบผลัวะ พอลาถามอีกปัญหาหนึ่ง หลวงปู่แหวนท่านตอบเต็มทีเลย ๔๐ กว่านาที่ พอ ๔๐ กว่านาที่ “อ้าว มหาค่านมา มีอะไรค่านมา” นี่ใจผู้รู้กับผู้รู้ เห็นไหม นี่มรรค ผลมันต้องมีที่ไปที่ไป มันมีเหตุมีผลของมัน

นี่ย้อนกลับมาที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า นี่ใจถ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าบุพเพนิวาสานุสติญาณ คำว่าบุพเพนิวาสานุสติญาณนี่ระลึกอดีตชาติได้ ถ้าคน เป็น ถ้าคนไม่เป็นนะก็บอกว่าอันนี้เป็นแกกิลเลส รู้หมดเลยเพราะมันแก้ความลังเลสงสัย ไม่ใช่เลยไม่ใช่มรรค ไม่ใช่มรรค ไปรู้อดีต อนาคตก็ไม่ใช่มรรค ไม่ใช่ๆ อดีต อนาคตแก กิลเลสไม่ได้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจึงกลับมาไง จึงกลับมาอาสวัคชญาณ แล้ว ผู้ที่อาสวัคชญาณเขาทำลาย แต่ทำลายมันก็มีขั้นตอนของมัน ถ้าทำลายตั้งแต่

โบราณเรานะขับริด เห็นไหม รถมี่ ๔ เกียร์ เดี่ยวนี้เขาจี่เกียร์อัตโนมัติกัน หมดแล้ว เขาคดปุ่ม แต่เวลาคดปุ่ม เวลาเราขับริดไปเขาคดเกียร์ไว้ มีเกียร์ ๑ เกียร์ ๒ เกียร์ ๓ ไหม? มี อ้าว มีได้อย่างไรที่ไม่มีคันเกียร์ เขาไม่ได้เข้าเกียร์ ๑ เขาคดไปตัวเดิน อ้าว แล้วไม่มีมรรค ไม่มีผลมันต้องได้เลย มันต้องเป็นพระอรหันต์เลย มันต้องออกรถออก เกียร์ ๔ จอดก็จอดเกียร์ ๔ เพราะมันเกียร์อัตโนมัติ เป็นอย่างนั้นไหม? ไม่เป็น

นะ สอนเป็นขั้น เป็นตอน เป็นขั้น เป็นตอน ปัญจวัคคีย์ ปัญจวัคคีย์เทศน์ครั้งแรกได้
โสดาบัน พระอัญญาโกณฑัญญะองค์เดียว เทศน์ย่ำๆ จนพระปัญจวัคคีย์เป็นพระ
โสดาบันทั้งหมด เทศน์อนัตตลักขณสูตรขึ้นมาจนเป็นพระอรหันต์ขึ้นมา ๕ องค์ เทศน์
สะครั้งแรก เห็นไหม

“ที่นี้เดือดร้อนหนอ ที่นี้วุ่นวายหนอ”

“ยสะมานี ที่นี้ร่มเย็น ที่นี้ร่มเย็น กลางแดดนี้ร่มเย็น เคนจกรมร่มเย็น ที่นี้ร่มเย็น”

พระยสะฟังเทศน์ครั้งแรกเป็นพระโสดาบัน พ่อตามหาเพราะมีลูกชายคนเดียว
เหมือนกัน พ่อตามหานะ พ่อตามหาบังไว้ไม่ให้เห็นกัน บังไว้แล้วเทศน์สอนพ่อ พระย
สะฟังอยู่นะเป็นพระอรหันต์เลย นี่ไง ฉะนั้น สิ่งที่เราบอกเวลาเราบอกว่า เวลาองค์สมเด็จพระ
สัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์คนเดียว พวกนี้เป็นพระอรหันต์เลย แล้วเราสะกิดต่อม

นี่ของอย่างนี้ ถ้าเขาเป็นจริงนะ เขาเป็นจริงก็สาธุถ้าเป็นจริง แล้วมันมีจริงไหม?
มันมีแต่เพื่อเจ้อ ความเพื่อเจ้อ ความเพื่อพกของเขา ถ้าความเพื่อเจ้อ ความเพื่อพกของเขา
นี่นะ ความเพื่อเจ้อมันออกนอกศาสนาไปทั้งนั้นแหละ มันออกนอกจากเหตุจากผล
ไป พ่อออกนอกจากเหตุจากผลไปมันไม่มีแก่นสาร พ่อไม่มีแก่นสารมันก็เหมือน
การศึกษาที่ไม่มีการวัดผล ถ้าการศึกษาไม่มีการวัดผล มันจะศึกษาวิชาการไหนก็ได้

ถ้าอย่างนั้นปั๊บเราเลิกเลย เมืองไทยบอกโรงเรียนยกเลิกให้หมด ลูกๆ ก็กลับไป
เรียนกับพ่อแม่มันเองก็แล้วกัน แล้วมันจะเป็นพระอรหันต์หมดเลย ได้ไหม? ใครยอม
บ้าง? ไม่มีใครยอม ไม่มี เพราะอะไร? เพราะมันเชื่อถือใครไม่ได้ การศึกษาต้องมีการ
วัดผล การปฏิบัติมันต้องมีการวัดผล มีงูผลมาตี มีงูผลมาว่าผลปฏิบัติเป็นอย่างไร?
ไอ้นี้มาสะกิดต่อม

ไม่ใช่หรือ มรรค ๔ ผล ๔ นะ วันนี้จะแบบว่าขอแก้ตัวไ้ เพราะเขาอ้างเรา เขา
อ้างว่า

“เหมือนที่พระอาจารย์บอกว่า ธรรมะไม่มีสูตรตายตัว”

คำว่าไม่มีสูตรตายตัว ถ้ามีสูตรตายตัว อย่างเขาเล่นไพ่ ๓ ใบ เขาเล่นลูกเต๋าที่มี
แม่เหล็ก เห็นไหม มันมีสูตรตายตัวเพราะมันมีเทคนิคของมัน ฉะนั้น มีสูตรตายตัว เขา

คิดสูตรขึ้นมา เขาก็จะหาหินของเขาตลอดไป แต่ถ้าเป็นความจริง สูตรตายตัวนั้นมันแก้ไขอะไรไม่ได้หรอก มันแก้ไขอะไรไม่ได้ แต่ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นสูตรไหม? เป็น เป็นสูตรตายตัวเพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าวางธรรมวินัยไว้ให้เราศึกษา พอเราศึกษาแล้วเราประพฤติปฏิบัติ ทีนี้พอผู้รู้จริงขึ้นมาเขาจะรู้จริงของเขา นิธมฺมสากัจฉา เอตมฺมมฺกฺลมฺมุตฺตมํ ธรรมะเขาจะคอยส่งเสริมกัน

ในมุตโตทัยว่า “จิตใจที่สูงกว่า จะดึงจิตใจที่ต่ำกว่าขึ้นมาได้” จิตใจที่เราไม่สูงกว่าเราจะดึงจิตใจที่ต่ำกว่า จิตใจที่ต่ำกว่าจะดันจิตใจให้ขึ้นไป เป็นไปไม่ได้หรอก จิตใจที่สูงกว่า สูงกว่าเพราะเหตุใด? นี่ใครเคยทำสมาธิได้จะสอนคนอื่นได้เลย คนที่ทำสมาธิได้ เราเคยเป็นสมาธิ เราสอนคนที่ไม่เป็นสมาธิได้ เพราะเราเคยเป็นสมาธิ เรารู้อรรถของสมาธิเป็นอย่างไร แต่คนที่ไม่เคยเป็นสมาธิไม่รู้หรอก

ไอ้ที่ว่างๆ ว่างๆ ไอ้ว่างๆ นี่มันเหมือนไม่ใช่สมาธิหรอก เหมือนกับมิจา ไอ้ที่ว่างๆ ว่างๆ เพราะความว่างอวกาศมันดีกว่ามี อวกาศมันเว้งว่าง มันกว้างขวางขนาดไหน? แล้วว่างๆ เอ็งนี่ว่างๆ อะไร? ชีวิตเอ็งจะตายเปล่านะ ชีวิตของเอ็งนั่นนะ ถ้าเป็นสัมมาสมาธิมันว่างอย่างไร? มันว่างมีสติ มันมีเจ้าของความว่าง อวกาศนี่เป็นของใคร? จักรวาลนี้เป็นของใคร? มันเป็นธรรมชาติใช่ไหม? มันเป็นเรื่องของวัตถุธาตุใช่ไหม?

มันมีของมัน แล้วมันแปรสภาพของมันตลอดเวลา กาเล็กชิมันขยายตัวไปเรื่อยๆ มีอะไรคงที่? แต่จิตของเรามีเจ้าของไหม? เราเกิด เราตายมาเราทุกข์ไหม? เวลากรรม เราทำกรรมไว้ คนอื่นจะรับกรรมแทนเราไหม? เราทำกรรมของเราไว้ ถ้าเราไม่มาเกิดเราก็ไม่ได้เสวยกรรมนี้ ถ้าเราไปเกิดในสถานะไหน เราก็ไปเสวยกรรมของเราในสถานะนั้น เราจะไปเกิดที่ไหน กรรมตัวนี้มันก็จะตามจิตนี้ไปเสวยสถานะที่เราเป็นอยู่

เวลาเราทุกข์ จิตใจนี้เราก็เป็นคนทุกข์ แต่เพราะเราเกิดมาเรามีวาสนาของเรา เรามาอุบัติเป็นมนุษย์ มนุษย์เกิดมาพบพุทธศาสนา พุทธศาสนามีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสอนถึงเรื่องการเกิด การตาย เพราะเรายังไม่รู้ว่าเกิด-ตายที่ไหน? เวลาเกิดขึ้นมาถาม “แม่ๆ หนูเกิดเมื่อไหร่?” ตอนนี้อยู่ที่โรงพยาบาลหมดเลย ไปดูในบัตรประจำตัวสิเกิดที่โรงพยาบาล แต่เดิมเกิดที่บ้านเลขที่เท่าไร นี่ไม่รู้หรอก ถ้าแม่ไม่บอกไม่มีใครรู้ว่าเกิดเมื่อไหร่ พอเกิดแล้วแม่ต้องบอกเอ็งว่าเกิดเมื่อไหร่ พอเกิดขึ้นมาแล้ว

นี่ไงเราไม่ใช่อากาศ เราไม่ใช่วัตถุ ธาตุรู้ ธาตุที่มหัศจรรย์ สันตติ พุทธธาตุที่มหัศจรรย์ ที่นี้เราเกิดมาเป็นมนุษย์ เห็นไหม พอเกิดเป็นมนุษย์แล้วเราประพฤติปฏิบัติขึ้นมา ถ้าเป็นสมาธิเราก็คงรู้ว่าเป็นสมาธิสิ ที่มันไม่เป็นสมาธิอยู่เพราะมันฟังชาน เพราะมันทุกข้ออยู่นี้มันถึงไม่เป็นสมาธิ เพราะอะไร? เพราะมันเสวยอารมณ์ เราหิบบของสิ่งใดอยู่ในมือเรากำของอยู่ เรารู้ว่าเรากำของอยู่

จิตถ้าเวลามันคิดอยู่นี้มันจับอยู่ มันจับอารมณ์อยู่ มันปล่อยอารมณ์ไม่ได้ ถ้ามันปล่อยอารมณ์ได้ พุทโธ พุทโธ พุทโธก็สอนมันไง พุทโธ พุทโธ พุทโธ พุทโธ สอนมันสิ สอนมัน สอนจนมัน เออ พุทโธนี่มันเป็นพุทธานุสติ พุทธานุสติเพราะมันเป็นพุทธานุสติ ผู้รู้ ผู้ตื่น รู้อะไร? ก็รู้ตัวเราเองนี่ไง นี่พุทโธจนมันเป็นตัวมันเอง มันไม่ได้ทำอะไร มันไม่ได้ทำอะไรเลย ถ้ามันกำมันปล่อยวางไม่ได้ ถ้ามันกำอยู่มันจะวางตัวเองมันไม่ได้ ถ้ามันวางตัวเองมันมีสติพร้อมไหม? สัมมาสมาธิมีสติพร้อมไหม?

ถ้ามันมีสติพร้อม มันไม่มีอวิชชา มันไม่มีมาร เวลามันออกไปดูกาย ออกไปดูเวทนา ออกไปดูจิต ออกไปดูธรรม มันถึงเป็นข้อเท็จจริง มันถึงเป็นอริยสัจ มันถึงเป็นความจริงใจ แต่ถ้ามีเราบวกใช้ไหม? อ้อ ภายนี้ เป็นไตรลักษณ์ มันรู้แล้ว มันรู้โงทย์หมดแล้ว รู้โงทย์เพราะอะไร? รู้โงทย์เพราะจำธรรมชาติของพระพุทธเจ้ามา นี่ไงกิเลสซ้อนกิเลส ใจ กิเลสมันซ้อนมาอีกชั้นหนึ่ง มันไม่เห็นความเป็นจริง มันถึงไม่เป็นอริยสัจ ถ้ามันเป็นอริยสัจนี้พิจารณากาย

เราจะบอกว่าทุกคนบอกพิจารณาอสุระๆ เราบอกไม่ใช่หรือก พิจารณากาย พิจารณาภายนะ พิจารณาภาย ลักกายทิฏฐิ เวลามันปล่อยวางขึ้นมา นี่พิจารณาภาย พอพิจารณาภาย ถ้ามันพิจารณาภายเข้าแล้วเข้าเล่าจนมันขาดเป็นโสดาบัน นี่ไงเข้าหลักแล้ว เข้าหลักคือเข้าทางถูก เห็นไหม จากปุถุชนเป็นกัลยาณปุถุชน ปุถุชนคือคนหนาด้วยกิเลส กัลยาณปุถุชนคือคนที่ทำสมาธิได้ เขาคุมใจได้ คนนี้จะกุมดูแลใจได้ เขาเรียกว่า “กัลยาณปุถุชน”

ถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมเป็นความจริง นี่ก็คือโสดาปัตติมรรค ถ้าโสดาปัตติมรรคพิจารณาของมัน พิจารณาถึงที่สุดแล้ว ผลของมันถ้ามันขาดมันจะเป็นโสดาปัตติผล โสดาปัตติผลก็จบของมัน นี่มรรค ๔ ผล ๔ โสดาปัตติมรรคไปแก้กิเลสของสัททาคามิมรรคไม่ได้ นี่สัททาคามิมรรคไปแก้กิเลสของอนาคามิมรรคไม่ได้

อนาคามีมรรคไปแก้กิเลสที่จะเป็นพระอรหันต์ไม่ได้ มันไม่ได้เพราะอะไร? มันไม่ได้เพราะว่าน้ำหนักร่างของกิเลสมันแตกต่างกัน

ฉะนั้น มันถึงมีสติ มีปัญญา มีมหาสติ มีมหาปัญญา มีปัญญาอัตโนมัติ ปัญญาขั้นตอนมันไม่เหมือนกัน แล้วสะกิดทีเดียวเป็นพระอรหันต์เลย เอาที่ไหนมาพูด? มันไม่มีหรอก เพียงแต่ว่าพาหิยะที่พึงเทศน์พระพุทธเจ้าคนเดียวเป็นพระอรหันต์ เขาได้สร้างบุญกุศลของเขามา ไปดูในธรรมบท เป็นพระ ๕ องค์นะ เป็นนักบวช ๕ องค์ แล้วนัดกันขึ้นไปภาวนาอยู่บนภูเขาอดตัด ทำเพื่องขึ้นไป แล้วถีบพระองค์นั้นทิ้งไป สัตว์ญาคันว่า “ต้องภาวนาให้สิ้นกิเลส ถ้าใครไม่สิ้นกิเลสก็ต้องตายที่นั่น”

พระองค์แรกเป็นพระอรหันต์เหาะลงมา องค์ที่ ๒ เป็นพระอรหันต์เหาะลงมา องค์ที่ ๓ เป็นสกิทาคามี อีก ๒ องค์ตายบนนั้น เขาสละชีวิตมาขนาดนี้ พาหิยะเนี่ย ที่มาพึงเทศน์พระพุทธเจ้าทีเดียวเป็นพระอรหันต์ เพราะเขาได้สร้างมา เขาภาวนาตายมาแล้ว เขาภาวนาจนเขาสละชีวิตของเขามาหลายชาติแล้ว ที่นี้พอเขาสละชีวิตของเขามาหลายชาติ นี่จิตใจเขาได้บ่มเพาะมา เหมือนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระโพธิสัตว์ บ่มเพาะมา ๔ อสงไขย

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกนะ บอกว่า “เราเป็นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าแล้วอาภัพ อาภัพเพราะว่าเราอายุแค่ ๘๐ ปี พระพุทธเจ้าองค์ก่อนๆ นั้นอายุถึง ๘๐,๐๐๐ ปี” องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพูดนะ พูดแบบว่าท่านวณาน้อย บอกว่าท่านอายุ ๘๐ ปี ๘๐ ปีเพราะอะไรล่ะ? เพราะว่าเวลาเป็นพระโพธิสัตว์นะ ๔ อสงไขย ๘ อสงไขย ๑๖ อสงไขยนี้ไง ในเมื่อเราสร้างมาน้อยมันก็ได้ผลน้อย ถ้าสร้างมามากมันก็ได้ผลมาก ก็เขาสร้างมามากก็ ๘๐,๐๐๐ ปี สร้างมาน้อยก็ ๘๐ ปี อ้าว ก็เรื่องจริงมันไม่มีอะไรของฟรี

นี่ไงพาหิยะ คนที่เขาพึงพระพุทธเจ้าทีเดียวแล้วเป็นพระอรหันต์ ไปดูประวัติสิ เราต้องดูประวัติก่อนที่ไปที่ไป เฉพาะเลย เฉพาะบุคคลเลย อย่าเอามาคลุกเคล้ากัน พอมาคลุกเคล้ากันนี้ประชาธิปไตยไง คนนี้ทำได้ คนนี้ต้องทำได้หมดเลย นี่คนนี้เป็นพระอรหันต์ คนนี้ต้องเป็นพระอรหันต์หมดเลย ประชาธิปไตย อ้าว ทำเหมือนกันก็ต้องเหมือนกัน เป็นสูตรในประชาธิปไตย นี่มันธรรมาธิปไตย อยู่ที่ใจของเขาทำได้หรือทำไม่ได้ ถ้าทำได้ก็คือจบ

ทีนี้เขาบอกว่ามรรค ๔ ผล ๔ ฉะนั้น เขาบอกว่า

ถาม : ปฏิบัติไม่มีขั้นตอนใช่ไหม? เหมือนที่หลวงพ่อบอกไว้

ตอบ : คือทั้งล่อ ทั้งหลอกจะให้เราพูดอย่างนี้ไง ให้เอาไปอย่างนี้ไง แล้วสุดท้ายก็ไปหลอกกินกันไง มันเป็นไปได้หรือก ไม่ต้องไปเข้าใจหรือกว่ามรรค ผลเป็นอย่างไร แต่เรามีเป้าหมาย บารมีสิบทัศ เวลาสิบทัศนี้บารมีของการสร้างสมมาเป็นพระพุทธเจ้า ทานบารมี ศีลบารมี อธิษฐานบารมีตั้งเป้าไว้ อธิษฐานบารมี เรามีเป้าหมายว่าเราอยากจะเป็นอย่างนั้น แล้วเราพยายามสร้างของเรา ทำของเราให้ถึงเป้าหมายนั้น

นี่ก็เหมือนกัน เราก็มีเป้าหมายกันว่าจะอยากจะเป็นทุกข์ นี่คือเป้าหมาย แล้วเราก็พยายามประพฤติปฏิบัติกันให้เป็นความจริงขึ้นมา ถ้าเราพ้นทุกข์ได้ นี่เรามีอำนาจวาสนา เราทำได้เราก็พ้นทุกข์ ถ้าเราไม่มีอำนาจวาสนาเราก็ชวนชวายเป็นเรา เห็นไหม เหมือนพระมหากษัตริย์จะเข้าฝั่ง นี่เราก็สร้างของเรา จะทุกข์ จะยากก็ทนเอา จะทุกข์ จะยากนะ เวลาพูดนี้พูดง่าย เพราะเวลาเผชิญกับความจริงต่อหน้า เวลามันทุกข์ มันยากทุกคนเผชิญไม่ได้

จริงๆ นะคนนี้อยู่ที่ศักดิ์ศรี แต่พูดนะบอกว่าขอเถอะเขาก็ให้แล้ว ส่วนใหญ่ไม่ยอม เสียศักดิ์ศรี แล้วทำไมไม่รู้ไหม? ชักปิ่นยังกัน ไอ้แค่ขับรถปาดหน้า เขาปาดมา เออ เอ็งไปก่อนไป เดี่ยวกูตามหลังไป กูเมื่อไหร่กูก็ถึง ไม่ได้ ปาดหน้ากันก็ชักปิ่นยังกัน นี่ไงถ้าเรามีน้ำใจต่อกันนะเรื่องอย่างนี้ไม่เกิด ถ้าเราปฏิบัติของเรา เรามีเป้าหมายของเรา เราทำของเรา นี่ไม่อย่างนั้น เพราะศักดิ์ศรีไง เวลาบอกว่าเราทนเอา เราปฏิบัติไป ศักดิ์ศรีลงไม่ได้ไง ถ้าศักดิ์ศรีของเรา คูสิเราเป็นพระ ศักดิ์ศรีนะ อยู่ในป่า อยู่ด้วยลำแข้งของตัวเอง ปฏิบัติของเรา ไม่สน ปัจจัย ๔ แค่นี้เหลือเฟือ

โธ่ เวลาหลวงตาท่านปฏิบัติ เห็นไหม ท่านบอกบ้านใหญ่ไม่อยู่ บ้านใหญ่เขามา กวน ไปอยู่บ้านน้อย บ้านหลัง ๒ หลังพอ แค่วาดกบาตรพอแล้ว เพราะเลี้ยงชีวิตเท่านั้น เลี้ยงชีพเพื่อปฏิบัติ เท่านั้นจริงๆ แต่พอปฏิบัติแล้ว ได้ผลมาแล้วใครๆ ก็ค่อยมาเห็น ศักยภาพ คืออย่างนั้น คืออย่างนี้ ดีไปหมดเลย แต่เวลาต่อสู้ยังไม่มีการเห็นนะ แต่ถ้ามาต่อสู้ อยู่ก็พร้อมอย่างนี้ ต่อสู้ใช่ไหม? แล้วคนส่งเสริมนี้เต็มไปหมดเลย อัฐ ส่งเลยนะ โอ้อิส

ไข่ม้วนเต็มท้องเลย เวลาจะนอนทีหนึ่ง โอ้โฮ มีแต่คนมากอยพดวิให้ นั่งสมาธิ พุทโธ พุทโธ ไม่มีสิทธิหรอก

แต่เข้าป่า เข้าเขาไป แล้วก็น้อยใจไหม? มี ทุกคนน้อยใจทั้งนั้นแหละ เหมือนพระนาคิตะ เดินจงกรมอยู่ในป่า เขาไปเที่ยวสนุก เห็นไหม บอกว่า “โอ้โฮ ชีวิตของเขา เขายังมีความสุขนะ ชีวิตของเรานั้นทุกข์ยาก” โอ้เรื่องน้อยใจมีทุกคนแหละ แต่น้อยใจแล้วมันจะสลัดหน้าแล้วขึ้นมาสู้ได้ไหม? ถ้าน้อยใจแล้วไหลตามมันไปนะเสร็จ ถ้าน้อยใจจะปัญญามันจะไล่ ไต่ด้วยปัญญาเลย พระนาคิตะนะ พออย่างนั้นปั๊บเทวดามายับยั้งกลางอากาศ

“ไอ้คนที่เขาไปเที่ยวสนุกก็ครั้งนั้น ที่เขามีความสุขนั้นนะ นั้นแหละเขาจะเวียนตาย เวียนเกิดในวัฏสงสาร ไอ้พวกที่ยังไม่มีต้นไม่มีปลายคือคนที่ไม่มีเป้าหมาย ท่านต่างหาก ท่านต่างหาก ท่านต่างหากเพราะท่านเดินจงกรมอยู่ที่นี่ ภาวนานี้เป้าหมายแล้ว ถ้าทำถึงที่สุดแห่งทุกข์นี้พ้น” คือนั้นพระนาคิตะเป็นพระอรหันต์เลย

นี่ไงถ้ามันมีปัญญานะพลิก ทีนี้เราไม่มีปัญญานี้ มีปัญญาแต่คิด นี่ธรรมชาติขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกให้เปลี่ยนอารมณ์ อารมณ์ที่มันย่ำคิดย่ำทำอยู่อย่างนั้นแหละ ถ้ามันย่ำคิดย่ำทำเรื่องนี้ ก็คิดเรื่องเก่าไม่จบ เปลี่ยนเรื่องคิดเลย เปลี่ยนเรื่องคิดเลย เปลี่ยนอารมณ์ไปเลย พอเปลี่ยนอารมณ์ไป นี้อย่าเสียดายอารมณ์ความคิด

นี่ไม่อย่างนั้น เราคิดไม่จบ คิดไม่ได้ มันศักดิ์ศรี มันแก้ไขไม่จบ คิดแต่ไอ้เรื่องสารพินนั้นแหละ ไม่เคยคิดแต่สิ่งที่เป็นประโยชน์เลย คิดแต่เรื่องสารพิน สารพินมันก่อตัวมันก็เพิ่มปริมาณ ก็เผาตัวเองตายเลย จะแก้สารพิน มันตายเพราะแก่นนั้นแหละ แต่ถ้าเปลี่ยนอารมณ์ไปเลย คิดแต่เรื่องสิ่งสภาวะแวดล้อมที่ดี เรื่องสิ่งที่ดีคิดไป พอคิดไปมันก็เป็นปัญญาอบรมสมาธิ มันจะย้อนกลับมา

ฉะนั้น สิ่งที่ว่าปัญหานี้ เห็นไหม บอกว่า

ถาม : เหมือนกับที่หลวงพ่อบอกว่า ปฏิบัติไปไม่มีสูตรสำเร็จ ถ้าอย่างนั้นมันถึงไม่มีโศคาบัน ไม่มีสภิกขาคามี ไม่มีอนาคามี พอสะกิดเป็นพระอรหันต์เลย

ตอบ : โธ่ นี่มันเป็นประเด็น มันเป็นเฉพาะบุคคล เฉพาะนิสัย เฉพาะความเป็นไป มันไม่มีสูตรตายตัว เห็นไหม นี่คือคนทำงานเป็น ถ้าคนทำงานไม่เป็นมันทำตามสูตร พอทำจบแล้ว นี่นั่งสมาธิเป็นสมาธิ ปัญญาก็เกิดแล้ว จิตก็รวมแล้ว ปล่อยหมดแล้ว แล้วเป็นอะไร? ไม่รู้เป็นอะไรเลย เห็นไหม ทำตามสูตร แล้วไม่มีอะไรตกค้างในใจเลย แต่ประสบการณ์ของเรามันลุ่มลึกคลุกคลาน พลิกแพลงขึ้นไป มันจะมีข้อมูลของมัน อ้าว คราวนี้ผิด อ้าว คราวนี้ถูก

นี่เราจะพูดถึงหลวงปู่มั่นประจำ หลวงปู่มั่นปฏิบัติครั้งแรกพิจารณากาย พอพิจารณากายเสร็จแล้วออกมาทำเก่า พิจารณากายออกมาทำเก่า ไม่มีอะไรดีขึ้นเลย ไม่มีอะไรดีขึ้นเลย ทำไมมันเป็นอย่างนี้? ทำไมมันเป็นอย่างนี้? ทำไมมันเป็นอย่างนี้? นี่ตามในพระไตรปิฎกที่ว่าไว้อย่างนี้ พิจารณากายแล้วทำไมมันเป็นอย่างนี้ ไล่ตัวเองดูใจ

อ้อ เราอธิบายไว้ คือว่ามีเป้าหมายเป็นพระโพธิสัตว์ไง ท่านถึงทำจิตสงบเข้ามาแล้วลาโพธิสัตว์ พอลาโพธิสัตว์เสร็จแล้วท่านก็ภาวนาต่อ พอพิจารณากาย พอจิตสงบ พิจารณากาย พอพิจารณากายไป เห็นไหม ความลึกลับสลับมันปล่อยออก แต่เดิมท่านพิจารณากาย เพราะท่านบอกว่าเหมือนกับชอยตัน เข้าไปถึงชอยตันมันก็ตัน พอบนถนนก็เป็นถนนตัด พอเดินเข้าไปถนนมันหายไปเลย มันไปไม่รอด

นี่พระโพธิสัตว์ บารมีของพระพุทธเจ้ามันบังไว้ แต่เวลาท่านทิ้งนะท่านสละออก พอสละออก พอกลับมาพิจารณากายปั๊บ พอพิจารณากายไปปั๊บ พอออกจากการพิจารณา

“เออ อันนี้ใช่” นี่ใจปึงจัดตั้งมันรู้เอง

“เออ อันนี้ใช่”

พอใช่ท่านก็ชวนขวยเตี้ยที่เข้าไป เตี้ยที่เข้าไป นี่ผ่านไปๆ พอผ่านไป เพราะท่านไม่มีครูบาอาจารย์ใช่ไหม ท่านถึงต้องมาตรวจสอบกับพระไตรปิฎก มาตรวจสอบกับเจ้าคุณอุบาลี แต่พวกเรามีครูบาอาจารย์เป็นพยานแล้ว ขึ้นไปนี่หงายท้องทุกที ไม่เป็นขึ้นไป คนไม่เป็นมวย กับเจ้ออาจารย์มวย โธ่ ออกหมัดไม่เป็นหรอก พอมีจะออกหมัดหน้าหงาย มีจะออกอาวุธอะไรนี่เสร็จหมดแหละ ไม่มีทาง คนเป็นนี้ จังหวะเดียวไม่มีทางเลย

นี่เพราะว่ากรรมฐานเขาวัดกันตรงนี้ เขาไม่ต้องแบบว่าพูดน้ำท่วมทุ่ง ไม่มีข้อเท็จจริงอะไรเลย ครูบาอาจารย์ท่านพูดคำเดียว คำเดียวจริงๆ ไข่-ไม่ไข่คำเดียวเท่านั้นแหละ แล้วพอท่านพูดจบเลยนะ อ้าปากไม่ขึ้น เถียงไม่ได้ มันหงายท้องไปแล้วยังไม่ฟื้น นี่เราอยู่กับครูบาอาจารย์ของเรา มันเป็นความจริงเป็นอย่างนี้

ฉะนั้น อย่างที่พูดมา นี่พูดมันพูดส่วนที่พูดนะ แต่เขาบอกว่า เอาแบบที่หลวงพ่อบ้างเราหมดเลย อ้างว่า

๑. มันไม่มีขั้นตอน เพราะหลวงพ่อบอกว่ามันไม่มีสูตรสำเร็จ

๒. แล้วเวลาปฏิบัติไปมันสะกิดต่อมแล้วมันจะเป็นไปเอง

เราปฏิเสธหมด เราจะปฏิเสธว่า “มรรค ๔ ผล ๔” แต่ผู้ที่เขาปฏิบัติได้ก็มรรค ๔ ผล ๔ เหมือนกัน แต่จีปภาภิญญา ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ง่าย ผู้ที่ปฏิบัติง่ายรู้ยาก ผู้ที่ปฏิบัติยากรู้ง่าย ผู้ที่ปฏิบัติยากรู้ยาก จีปภาภิญญามี มีเพราะมันมีผลกระทำ มีเพราะเขาได้สร้างของเขามันถึงมีจริง ถ้ามันมีจริงนี่ปฏิเสธไม่ได้มันเป็นตามนี้

แต่ถ้ามันไม่มีจริงเราจะไปอ้างอย่างนี้อยู่ แล้วไปเรียกร้องเอาอย่างนี้ เราเป็นเหยื่อโดนหลอก พอโดนหลอกแล้วเราปฏิบัติไป ปฏิบัติไป แล้วก็ท้อแท้ แล้วว่าธรรมะมันจะมีจริงหรือ? สุดท้ายก็บอกว่ามรรค ผล นิพพานไม่มี ไม่มีกาล ไม่มีเวลา ไม่ใช่ ไม่ใช่อย่างนั้น มี แต่เราทำไม่ถึง เราทำไม่ได้ เราจนขวยของเรา ทำของเรา เอาเป็นความจริงของเรา

นี่เราบอกว่าปฏิเสธว่าไม่มีขั้นตอน “มรรค ๔ ผล ๔ นิพพาน ๑” เอวัง